



WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. dr hab. Piotr Gliński

Warszawa, 15 lutego 2017

BAK.o801.15.2016

Pan
prof. Adam Myjak
Rektor
Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku *o kontroli w administracji rządowej*¹ w terminie od 12 do 30 września 2016 r. przeprowadzono kontrolę w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, zwanej dalej ASP, Akademią lub Uczelnią.

Kontrola obejmowała: zawieranie i realizację umów ze studentami i doktorantami studiów niestacjonarnych oraz uiszczanie płatności za usługi edukacyjne w latach akademickich: 2012/2013, 2013/2014 i 2014/2015.

Czynności kontrolne przeprowadzone zostały na podstawie upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego nr 16/2016 z dnia 30 sierpnia 2016 r. przez:

- – głównego specjalistę w Biurze Audytu Wewnętrznego i Kontroli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (w dniach: 12-30.09.2016 r.),
- – głównego specjalistę w Departamencie Szkolnictwa Artystycznego i Edukacji Kulturalnej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (w dniach: 19-30.09.2016 r.)

w siedzibie ASP, ul. Krakowskie Przedmieście 5, 00-068 Warszawa.

Zgodnie z art. 47 w zw. z art. 46 ustawy *o kontroli w administracji rządowej*, przekazuję Panu Wystąpienie pokontrolne.

Działalność Akademii w kontrolowanym zakresie na Wydziale Malarstwa oceniono *pozytywnie*, pomimo stwierdzonych uchybień, natomiast na Wydziale Sztuki Mediów i Scenografii (od 2013 r. - Wydziale Sztuki Mediów) oceniono *negatywnie*. Wpływ na sformułowanie oceny negatywnej miały stwierdzone nieprawidłowości dotyczące skrócenia procesu kształcenia studentów w ramach przyznanego im indywidualnego programu studiów oraz ustalenie w zawartych umowach opłat za studia pierwszego stopnia w wysokości innej, niż określona w Zarządzeniu Rektora ASP. Ponadto powyższy Wydział w stopniu niewystarczającym podejmował czynności pozwalające na egzekwowanie od studentów i doktorantów zaległości w opłatach czesnego za studia.

¹ Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092

W badanym okresie Rektorem ASP był Pan prof. Adam Myjak.

Prorektorami ASP byli:

- Pan prof. ds. artystycznych i naukowych,
- Pan dr hab. ds. studenckich,
- Pan dr. ds. inwestycji i rozwoju.

Funkcję Kanclerza Uczelni pełnił Pan _____, Kwestorem ASP była Pani _____

ASP jest uczelnią artystyczną działającą w szczególności na podstawie:

- ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym*²,
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 1950 r.³ w sprawie utworzenia *Akademii Sztuk Plastycznych w Warszawie*,
- uchwały nr 494 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 1957 r.⁴ w sprawie zmiany nazwy *Akademii Sztuk Plastycznych w Warszawie i Akademii Sztuk Plastycznych w Krakowie*,
- Statutu ASP z dnia 28.02.2012 r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałami Senatu ASP⁵ pozytywnie zaopiniowanemu przez Organizację Zakładową NSZZ „Solidarność”.

Uczelnia posiada osobowość prawną, finansowana jest przez budżet państwa, nadzór⁶ nad nią sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Szczegółową organizację Akademii określał *Regulamin organizacyjny*⁷, prawa i obowiązki studentów związane z tokiem studiów ustalone zostały w *Regulaminie studiów ASP*⁸. Organizację toku nauczania oraz prawa i obowiązki słuchaczy studiów doktoranckich precyzował *Regulamin studiów doktoranckich* wprowadzony uchwałą Senatu nr 7/2011 z dnia 17 maja 2011 r. ze zmianami⁹. Stwierdzono, że tekst jednolity ww. Regulaminu stanowiący załącznik nr 1 do uchwał Senatu nr 18/2013 z dnia 25 kwietnia 2013 r. i nr 6/2014 z dnia 25 kwietnia 2014 r. nie zawierał wykazu jednostek organizacyjnych Uczelni prowadzących studia doktoranckie.

Zasady rekrutacji oraz limity przyjęć na poszczególne kierunki i rodzaje studiów określone były w *Regulaminie zasad, trybu i kryteriów przyjęć na studia w ASP*. W kontrolowanych okresie obowiązywały regulaminy uchwalone przez Senat na lata: 2012/2013¹⁰, 2013/2014¹¹ i 2014/2015¹². Wysokość opłat za usługi edukacyjne świadczone przez ASP, które obowiązywały studentów oraz doktorantów studiów niestacjonarnych w ww. latach akademickich ustalona została w zarządzeniach Rektora ASP na dany rok akademicki¹³.

² t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.

³ Dz.U. nr 39, poz. 354

⁴ M.P. nr 100, poz. 583

⁵ Uchwały nr: 8/2012 z dnia 27.03.2012 r., 30/2013 z dnia 25.06.2013 r., 56/2013 z dnia 3.12.2013 r., 22/2014 z dnia 16.12.2014 r. i 21/2015 z dnia 23.06.2015 r.

⁶ stosownie do zapisu art. 33 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*

⁷ Zarządzenie nr 14/2013 Rektora ASP w Warszawie z dnia 12.03.2013 r. wprowadzające jednolity tekst Regulaminu organizacyjnego ze zm. wprowadzonymi zarządzeniami Rektora ASP nr 63/2013 z dnia 14.11.2013 r. i nr 16/2015 z dnia 29.06.2015 r.

⁸ Regulamin Studiów ASP wprowadzony Uchwałą Senatu nr 3 z dnia 25.04. 2006 r., zmieniony Uchwałami Senatu: nr 2/2012 z dnia 28.02.2012 r., nr 17/2013 z dnia 25.04.2013 r. i nr 5/2014 z dnia 25.04.2014 r.

⁹ Uchwały Senatu ASP: nr 13/2012 z dnia 24.04.2012 r., nr 13/2013 z dnia 12.02.2013 r. i nr 6/2014 z dnia 25.04.2014 r.

¹⁰ Uchwały Senatu: nr 5/2011 z dnia 17.05.2011 r. (Regulamin zasad, trybu i kryteriów przyjęć na studia w ASP w roku 2012/2013), zmiany: uchwały Senatu nr 10/2011 z dnia 28.06.2011 r. i nr 3/2012 z dnia 28.02.2012 r. – ww. Regulamin dotyczył wszystkich stopni i kierunków studiów;

¹¹ Uchwały Senatu nr 11/ z dnia 25 kwietnia 2012 r. (Regulamin zasad i kryteriów przyjęć na studia w ASP w roku 2013/2014) oraz nr 29/2013 z dnia 25.04. 2013 r. (Regulamin zasad i kryteriów przyjęć na studia III stopnia w ASP w roku 2013/2014);

¹² Uchwały Senatu: nr 20/2013 z dnia 25.04.2013 r. (Regulamin zasad i kryteriów przyjęć na studia w ASP w roku 2014/2015) ze zmianą wprowadzoną uchwałą Senatu: nr 38/2013 z dnia 25.06.2013 r. oraz nr 7/2014 z dnia 25.04.2014 r. (Regulamin zasad i kryteriów przyjęć na studia III stopnia w ASP w roku 2014/2015).

¹³ Zarządzenia: nr 24/2012 z dnia 5.09.2012 r., nr 44/2013 z dnia 30.07.2013 r. i nr 42/2014 z dnia 1.10.2014 r. w sprawie wysokości opłat za świadczone usługi edukacyjne

Na każdy rok akademicki, zarządzeniami Rektora ASP¹⁴, wprowadzano wzory umów o świadczenie usług edukacyjnych zawieranych ze studentami i doktorantami w ASP.

Struktura organizacyjna ASP określona została w schemacie organizacyjnym Akademii. Podstawowymi jednostkami Uczelni były wydziały, w kontrolowanym okresie funkcjonowało 9 wydziałów. Stwierdzono, że studia w formie niestacjonarnej prowadzone były na 4 wydziałach: Grafiki, Malarstwa, Sztuki Mediów i Scenografii (od roku 2013/2014 - Wydział Sztuki Mediów) i Architektury Wnętrz. Łączne przychody Uczelni z tytułu pobierania od studentów i doktorantów opłat za usługi edukacyjne w latach 2012/2013, 2013/2014 i 2014/2015 wynosiły odpowiednio¹⁵: 3.281.140,53 zł, 3.022.238,94 zł i 2.675.640,25 zł. Kontroli poddano umowy zawarte ze studentami i doktorantami studiów niestacjonarnych na Wydziale Malarstwa oraz Wydziale Sztuki Mediów i Scenografii (od 2013 r. – Wydziale Sztuki Mediów).

Na Wydziale Malarstwa w formie niestacjonarnej prowadzone były studia trzeciego stopnia, utworzone zarządzeniem Rektora ASP nr 4/2013 z dnia 21 stycznia 2013 r. Pierwszy nabór na studia doktoranckie przeprowadzony został w lutym 2013 r. Słuchacze ww. studiów rozpoczęli zajęcia z miesięcznym opóźnieniem, w związku z powyższym Rektor ASP jednorazowo wyraził zgodę¹⁶ na zmniejszenie opłaty za I semestr studiów doktoranckich o kwotę 787,50 zł stanowiącą równowartość opłaty czesnego za jeden miesiąc zajęć¹⁷. Przychody ASP stanowiące wpłaty doktorantów ww. Wydziału wynosiły¹⁸: 22.800,78 zł (2012/2013), 89.404,20 zł (2013/2014) oraz 107.148,50 zł (2014/2015). Ustalono, że w badanym okresie z doktorantami zawarto 20 umów o świadczenie usług edukacyjnych, skontrolowano 11 – co stanowi 55% ogółu zawartych umów.

Stwierdzono, że:

- w dwóch przypadkach umowy¹⁹ zawarte zostały po rozpoczęciu roku akademickiego;
- w 10 z 11 skontrolowanych umów nie zaznaczono zobowiązania doktoranta do opłacania czesnego w określonej formie, a w 1 przypadku²⁰, pomimo deklaracji doktoranta do dokonania opłaty za cały rok z góry, wpłaty dokonywane były semestralnie;
- w 9 przypadkach opłaty wpisowego i czesnego wnoszone były po terminach określonych w umowie, opóźnienia w zapłacie wynosiły od 8 do 61 dni. Cztero doktorantów, pomimo nieterminowego wnoszenia ww. opłat, skorzystało z rabatu w wysokości 5%, który przewidziany został za terminowe uregulowanie czesnego w formie jednorazowej (za cały rok z góry) lub semestralnej (2 raty). Wyjaśniono²¹, że studenci nieprawidłowo interpretowali zapisy umowy dotyczące rabatu w wysokości 5%. W przypadku stwierdzenia omyłkowych interpretacji przepisu o 5% bonifikacie Wydział występował i zamierza występować o wyrównanie brakujących kwot;
- w 6 przypadkach doktoranci nie dokonali wpłaty czesnego w pełnej wysokości, zaległości wynosiły: 100,00 zł, 186,80 zł, 313,50 zł, 362,50 zł, 472,50 zł i 525,00 zł. Zobowiązanie w wysokości 100,00 zł zostało opłacone w terminie późniejszym, pozostałe zaległości nie zostały uregulowane do czasu zakończenia czynności kontrolnych w siedzibie ASP.

¹⁴ Zarządzenia Rektora ASP: nr 34/2012 z dnia 28.09.2012 r., nr 43/2013 z dnia 20.07.2013 r. (zmiana: zarządzeniem nr 47/2013 z 22.08.2013) i nr 21/2014 z dnia 20.10.2014 r.

¹⁵ Przychody ASP na podstawie ewidencji księgowej prowadzonej w systemie Safo.ERP.biz oraz zestawienia kont 249-11 sporządzonego przez Kwesturę ASP w dniu 16.09.2016 r.

¹⁶ Pismo Prodziekana Wydziału Malarstwa ds. nauk i badań naukowych z dnia 25.02.2013 r.

¹⁷ Kwota miesięcznej raty czesnego określona w umowie o świadczenie usług edukacyjnych, w przypadku dokonywania płatności w odstępach miesięcznych

¹⁸ Na podstawie ewidencji księgowej prowadzonej w systemie Safo.ERP.biz oraz zestawienia kont 249-11 sporządzonego przez Kwesturę ASP w dniu 16.09.2016 r.

¹⁹ Umowy nr /D/WM/2014/2015 i /D/WM/2014/2015 z dnia 20.10.2015 r.

²⁰ Umowa nr /D/WM/2012/2013 z dnia 26.02.2013 r.

²¹ Wyjaśnienia Prorektora ASP prof. dnia 27.09.2016 r. (pismo sygn. R-818/2016 r.)

Prorektor ASP²² wyjaśnił, że w pierwszym roku funkcjonowania ww. kierunku studiów nie stwierdzono zaległości w opłatach, natomiast w pozostałym okresie łączna kwota zobowiązań doktorantów wobec Uczelni wynosiła: 725,80 zł (2013/2014) i 1.059,50 zł (2014/2015). W dniu 26 września 2016 r. Dziekan Wydziału Malarstwa wspólnie z Prodziekanem ds. nauki i badań naukowych wyjaśnili²³, że władze uczelni nie podejmowały rygorystycznych działań wobec słuchaczy studiów doktoranckich, którzy zalegali z opłatami czesnego, jednakże prowadzone były z nimi rozmowy wyjaśniające i uczulające w zakresie terminowego regulowania opłat. W wyniku ww. rozmów doktoranci zobowiązywali się do spłaty zaległości, natomiast różnice w wysokości wnoszonych opłat spowodowane zostały pomyłkami słuchaczy lub członków ich rodzin, którzy dokonywali płatności oraz błędną interpretacją zapisów umowy²⁴ w zakresie spełniania warunków pozwalających na uzyskanie bonifikaty w wysokości 5%.

Zarządzeniem Rektora ASP²⁵ Wydział Sztuki Mediów i Scenografii (dalej: WSMiS) z dniem 1 września 2013 r., przekształcony został w taki sposób, że z jego struktur wydzielono Wydział Scenografii, a dotychczasowy WSMiS otrzymał nazwę Wydział Sztuki Mediów (dalej: WSM)²⁶. W strukturze organizacyjnej wprowadzono zmiany uwzględniające podział jednostki na dwa odrębne Wydziały²⁷. Zmianę tę zaaprobował Senat Uczelni Uchwałą²⁸. Na ww. Wydziale w formie niestacjonarnej prowadzone były studia pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia. Przychody ASP stanowiące wpłaty studentów oraz doktorantów pobierających naukę na WSMiS/WSM w latach: 2012/2013, 2013/2014 i 2014/2015 wynosiły odpowiednio²⁹: 1.190.662,00 zł (w tym: 304.691,00 zł – studia doktoranckie i 885.971,00 zł – pozostałe studia niestacjonarne), 1.084.740,24 zł (w tym: 204.155,00 zł – studia doktoranckie i 880.585,24 zł – pozostałe studia niestacjonarne) i 644.405,00 zł (w tym: 82.440,00 zł – studia doktoranckie i 561.965,00 zł – pozostałe studia niestacjonarne). W badanym okresie ze studentami i doktorantami zawarto 125 umów (w tym: 16 – studia doktoranckie i 109 – pozostałe studia niestacjonarne), skontrolowano 48 umów – co stanowi 38,40%.

Ustalono, że WSMiS/WSM nieprawidłowo realizował kształcenie 4³⁰ studentów w ramach przyznanego indywidualnego programu studiów, skracając okres pobierania nauki na studiach pierwszego stopnia z 3 lat (6 semestrów) do 1 roku (2 semestry) oraz na studiach drugiego stopnia z 2,5 roku (5 semestrów) do 2 lat (4 semestry). Troje studentów pierwszego roku niestacjonarnych studiów licencjackich na kierunku *sztuka mediów* w roku akademickim 2012/2013, na podstawie wcześniej złożonych wniosków, uzyskało zgodę Rady Wydziału na indywidualny tok studiów. Ze studentami podpisano aneksy zmieniające uprzednio zawarte umowy³¹. W przedmiotowych aneksach określono inny - roczny okres pobierania nauki obejmujący 2 semestry oraz czesne w wysokości 18.000,00 zł.

Skrócenie procesu kształcenia na studiach pierwszego stopnia do 1 roku spowodowało uzyskanie przez tych studentów dyplomów licencjata z naruszeniem przepisów art. 166 ust. 1

²² Wyjaśnienia Prorektora ASP prof. z dnia 27.09.2016 r. (pismo sygn. R-818/2016 r.)

²³ Wyjaśnienia Dziekana Wydziału Malarstwa ASP – prof. i Prodziekana Wydziału Malarstwa ASP prof. z dnia 26.09.2016 r.

²⁴ § 4 ust. 4 i 5

²⁵ nr 33/2013 z dnia 14.06.2013 r.

²⁶ Zarządzenie Rektora ASP nr 56/2013 z dnia 24.09.2013 r. w sprawie zmiany nazwy Wydziału Sztuki Mediów i Scenografii

²⁷ Zarządzenie Rektora ASP nr 35/2013 z dnia 17.06.2013 r. w sprawie nowej struktury Wydziału Sztuki Mediów

²⁸ Uchwała Senatu ASP nr 49/2013 z dnia 24.09.2013 r.

²⁹ Na podstawie ewidencji księgowej prowadzonej w systemie Safo .ERP.biz oraz zestawienia kont 249-11 sporządzonego przez Kwesturę ASP w dniu 16.09.2016 r.

³⁰ 3 osoby rozpoczęły naukę na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia i po uzyskaniu dyplomu licencjata tj. po roku nauki, kontynuowały naukę na studiach drugiego stopnia, 1 osoba rozpoczęła naukę bezpośrednio na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia jako absolwent studiów pierwszego stopnia innej Uczelni

³¹ umowy nr: SM-182/4Nw/12/13 z dnia 21.09.2012 r., SM-182/6Nw/12/13 z dnia 21.09.2012 r. oraz SM-163/7Nw/12/13 z dnia 1.10.2012 r.

i 6 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*, zgodnie z którym studia licencjackie trwają co najmniej sześć semestrów, a studia inżynierskie co najmniej siedem semestrów oraz, że studia niestacjonarne mogą trwać jeden lub dwa semestry dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.

Występuje także niezgodność w wysokościach opłat za ww. studia ustalonych w umowach (18.000,00 zł/rok), a określonych w zarządzeniu Rektora ASP nr 24/2012 z dnia 5 września 2012 r. (9.000,00 zł/rok i 27.000,00 zł za 3-lata). Studia niestacjonarne pierwszego stopnia na ww. Wydziale powinny trwać 6 semestrów i obejmować 180 pkt ECTS, natomiast drugiego stopnia 5 semestrów i obejmować 180 pkt ECTS. Zgodnie z punktem IV cyt. zarządzenia, student studiów stacjonarnych korzystający z dodatkowych zajęć poza dodatkowym limitem punktów ECTS wnosi opłatę w wysokości 100 zł za każdy punkt. Jednakże zapis ten dotyczy wyłącznie studentów studiów stacjonarnych, poza tym opłatę taką należało wnieść na ogólne konto ASP przed rozpoczęciem zajęć. W ocenie kontrolujących nie można uznać, że ww. pkt IV zarządzenia Rektora stanowił podstawę ustalenia należności za ukończenie studiów w trybie indywidualnym, ponieważ w przepisach wewnętrznych ASP nie było uregulowań, które dawałyby możliwość pobierania opłat w wysokości 18.000,00 zł za rok studiów.

Zawarte aneksy zawierają błędy redakcyjne, ponieważ zgodnie z ich treścią wprowadzają nowe brzmienie § 2 pkt. 2 i § 4 pkt. 1, tymczasem faktycznie zmieniają zapisy § 2 ust. 2 i § 4 ust. 1 i 4.

Studenci kontynuowali naukę na uzupełniających studiach drugiego stopnia podpisując z Uczelnią standardowe umowy o świadczenie usług edukacyjnych³², zgodnie z którymi ww. studia powinny trwać pięć semestrów. Na podstawie wniosków złożonych do Dziekana Wydziału – tak jak poprzednio – uzyskali zgody na indywidualny tok studiów, tym samym uzyskując dyplom magistra w ciągu czterech semestrów. Koszt nauki, pomimo jej skrócenia o 1 semestr pozostał bez zmian. Z żadnym ze studentów nie podpisano aneksu do umowy, co było niezgodne z art. 160a ustawy *prawo o szkolnictwie wyższym*, który stanowi, że warunki pobierania opłat związanych z odbywaniem studiów, oraz opłat za usługi edukacyjne, a także wysokość tych opłat określa umowa między uczelnią a studentem lub osobą przyjętą na studia, zawarta w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Całkowity koszt nauki ww. studentów, na podstawie zawartych umów, wynosił 42.200,00 zł (w tym: 1.700,00 zł - wpisowe, 18.000,00 zł - czesne za studia pierwszego stopnia oraz 22.500,00 zł - czesne za studia drugiego stopnia), tymczasem dwoje studentów³³, pomimo uzyskania dyplomów licencjata, nie opłaciło studiów pierwszego stopnia w pełnej wysokości, ich zaległości wynosiły po 9.000,00 zł. Zaległe należności zostały przez nich uregulowane na studiach magisterskich.

Przyznanie indywidualnego toku studiów w opisanych wyżej przypadkach naruszało także postanowienia Regulaminu Studiów Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, w którym nie przewidziano możliwości skrócenia toku studiów. Ponadto, studentom I roku studiów pierwszego stopnia nie przysługiwało w ogóle prawo do studiowania w ramach indywidualnego toku studiów, ponieważ możliwość ta przysługiwała wyłącznie studentom powyżej II roku studiów pierwszego stopnia oraz studentom jednolitych studiów magisterskich.

W jednym przypadku³⁴ absolwent studiów pierwszego stopnia, który uzyskał dyplom licencjata na innej uczelni również otrzymał możliwość studiowania według indywidualnego planu i programu studiów. Podobnie jak w opisanych powyżej przypadkach, student ten

³² Nr /09/SM/II N/13/14 z dnia 26.09.2013 r., nr /09/SM/II N/13/14 z dnia 26.09.2013 r., nr /09/SM/II N/13/14 z dnia 26.09.2013 r.

³³ Umowy nr SM – 182/6NW/12/13 z dnia 21.09.2012 r. i SM – 163/7NW/12/13 z dnia 1.10.2012 r.

³⁴ Umowa Nr /SM-164/10N/11/12/13 z dnia 20.09.2012 r.

ukończył studia drugiego stopnia w ciągu czterech semestrów (w latach 2012/2013 oraz 2013/2014), ze studentem nie zawarto aneksu zmieniającego umowę. Uzyskanie przez tego studenta dyplomu z tytułem magistra sztuki na Wydziale Sztuki nastąpiło z naruszeniem zapisów Regulaminu Studiów Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, w którym nie przewidziano możliwości skrócenia toku studiów. Ponadto, studentowi studiów drugiego stopnia nie przysługiwało w ogóle prawo do studiowania w ramach indywidualnego toku studiów, gdyż możliwość ta przysługiwała jednakże tylko studentom powyżej II roku studiów pierwszego stopnia oraz studentom jednolitych studiów magisterskich.

Centralna Komisja do spraw Stopni i Tytułów decyzjami z 2012 r., 2014 r. i 2015 r.³⁵ ograniczyła, i następnie cofnęła uprawnienia Rady Wydziału Sztuki Mediów ASP w Warszawie do nadawania stopnia doktora sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne. Powyższe decyzje spowodowały zawieszenie przyjmowania od 2013 r. nowych słuchaczy na niestacjonarne studia doktoranckie na Wydziale Sztuki Mediów i od 2015 r. ich likwidację³⁶. W tej sytuacji Uczelnia zapewniła doktorantom pobierającym naukę na niestacjonarnych studiach trzeciego stopnia możliwość jej kontynuacji, w tym obrony pracy doktorskiej, na innych Wydziałach ASP.

Ponadto Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej dokonując oceny programowej na kierunku *sztuka mediów* prowadzonym na Wydziale Sztuki Mediów na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, wydało ocenę warunkową³⁷.

Oplaty wpisowego i czesnego wnoszone były po terminach określonych w umowach. Opóźnienia wynosiły od 12 dni do 2 lat, powyższe dotyczyło 10 doktorantów i 29 studentów pierwszego i drugiego stopnia. W 5 przypadkach, pomimo nieterminowego wnoszenia opłat za studia, studenci/doktoranci skorzystali ze zniżki w wysokości 5%, która obowiązywała wyłącznie w przypadkach, gdy czesne uregulowane zostało w terminach wynikających z zawartej umowy za cały rok lub semestr z góry. Stwierdzono, że 29 studentów/doktorantów zalegało z opłatami za usługi edukacyjne. Po okresie objętym kontrolą 17 osób spłaciło swoje zobowiązania, jednakże do czasu zakończenia czynności kontrolnych w siedzibie Uczelni 12 osób (5 doktorantów i 7 studentów pierwszego i drugiego stopnia) w dalszym ciągu nie dokonało ich spłaty. Zaległości w opłatach doktorantów kształtowały się na poziomie: 19.000,00 zł, 9.500,00 zł, 6.650,00 zł, 6.650,00 zł i 2.100,00 zł, natomiast zobowiązania studentów pierwszego i drugiego stopnia wynosiły: 18.054,00 zł, 15.200,00 zł, 12.500,00 zł, 3.000,00 zł, 1.700,00 zł, 800,00 zł i 750,00 zł. Pomimo nieuregulowanych płatności ww. studenci i doktoranci uzyskiwali zaliczenia kolejnych semestrów nauki.

Uczelnia wskazała, że ogólna kwota zaległości w opłatach³⁸ za studia niestacjonarne na ww. Wydziale w latach akademickich: 2012/2013 2013/2014 i 2014/2015 wynosiła odpowiednio: 16.137,50 zł, 28.453,00 zł i 57.147,00 zł. Prorektor ASP wyjaśnił³⁹, że kwestura na bieżąco ewidencjonuje wpłaty czesnego oraz wpisowego na wyodrębnionych kontach księgowych przypisanych poszczególnym Wydziałom, następnie informacje o dokonanych wpłatach przekazywane były ww. Wydziałom, które odpowiadały za kontrolę prawidłowości dokonywania wpłat za świadczenie usług edukacyjnych. W sytuacji wykazania niedopłaty: osobiście, telefonicznie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej (e-mail) wzywano słuchaczy studiów niestacjonarnych w celu przeprowadzenia rozmowy wyjaśniającej. Podczas przedmiotowych rozmów studenci i doktoranci mieli możliwość podpisania deklaracji

³⁵ Decyzje nr: BCK-VII-k/D-684/12 z dnia 17.12.2012 r., BCK-VII-O/CK-116/13 z dnia 27.10.2014 r. i BCK-VII- D-684/15 z dnia 25.05.2015 r.

³⁶ Zarządzenie Rektora ASP nr 35/2015 z 4.12.2015 r. w sprawie likwidacji na WSM studiów doktoranckich

³⁷ Uchwała nr 290/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 16.06.2016 r.

³⁸ Wyjaśnienia Prorektora ASP prof. dnia 27.09.2016 r. (pismo sygn. R-818/2016 r.)

³⁹ Wyjaśnienia Prorektora ASP prof. dnia 27.09.2016 r. (pismo sygn. R-818/2016 r.)

(zobowiązania) do spłaty zadłużenia w określonym terminie. Kontroli okazano dwa oświadczenia studentów, w których zobowiązali się do spłaty zaległości. Stwierdzono, że w jednym z przedmiotowych oświadczeń nie wskazano kwoty zaległości⁴⁰. Drugie oświadczenie dotyczyło zobowiązania magistranta, studiującego na 2 roku studiów drugiego stopnia, do spłaty zadłużenia w wysokości 4.500,00 zł w terminie do dnia 30 maja 2016 r., tymczasem student ten zalegał z opłatami na kwotę 12.500,00 zł. Okazano także wezwania do zapłaty, które w dniu 15 września 2016 r. Uczelnia wysłała do 3 studentów. Stwierdzono, że na dwóch wezwaniach do zapłaty wskazano inne kwoty niż wynikały z faktycznego zadłużenia studentów tj. 16.854,00 zł zamiast 18.054,00 zł oraz 13.500,00 zł zamiast 15.200,00 zł, natomiast kwota w wysokości 3.000,00 zł ujęta w trzecim wezwaniu uregulowana została w dniu 29 kwietnia 2016 r. tj. przed faktycznym wysłaniem do studentki wezwania do zapłaty. W odniesieniu do pozostałych osób zalegających z opłatami nie podjęto żadnych czynności. W dniu 30 września 2016 r. wyjaśniono⁴¹, że w uregulowaniach wewnętrznych ASP nie ma zapisów pozwalających na naliczanie odsetek za nieterminowe wpłaty, jak również brak jest narzędzi administracyjnych pozwalających na egzekwowanie zaległych należności, przedstawiona w wyjaśnieniach procedura wynika z dotychczasowego doświadczenia dziekanatów i wypracowanej ścieżki postępowania. Ponadto wyjaśniono⁴², że Władze Wydziałów zostały zobligowane przez Rektora Uczelni do niezwłocznego przeprowadzenia analizy zaległości oraz stworzenia skutecznego narzędzia umożliwiającego jak najszybsze egzekwowanie zaległych opłat. W ocenie kontroli, brak wewnętrznych uregulowań w ww. zakresie nie utrudnia skutecznego dochodzenia przez ASP spłaty należności za świadczone usługi edukacyjne na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

Stwierdzono 1 przypadek niezłożenia przez doktorantkę ślubowania, czym naruszono przepis art. 196a ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*, który stanowi, że *osoba przyjęta na studia doktoranckie nabywa prawa doktoranta z chwilą złożenia ślubowania, którego treść określa Statut uczelni albo jednostki naukowej* oraz było niezgodne z zapisem § 21 ust. 1 Regulaminu studiów doktoranckich⁴³. Prorektor ASP wyjaśnił⁴⁴, że z ww. doktorantką były prowadzone rozmowy, podczas których wielokrotnie przypomniano jej o konieczności dopełnienia obowiązku złożenia ślubowania, jednakże obowiązek ten został przez nią zbagatelizowany. Pomimo niezłożenia ślubowania i zaległości w opłatach czesnego w wysokości 19.000,00 zł doktorantka uzyskała zaliczenia 6 semestrów nauki.

Ponadto w 43 z 48 skontrolowanych umów nie zaznaczono zobowiązania studenta/doktoranta do opłacania czesnego w określonej formie. W sześciu przypadkach ze studentami pierwszego stopnia w roku akademickim 2014/2015 zawarto umowy⁴⁵ po roku od dnia rozpoczęcia studiów. W dniu 30 września 2016 r. Prorektor ASP wyjaśnił⁴⁶, że ww. studenci podpisali umowy w 2014 r., natomiast pomyłka w dacie (rok 2015) wynika z błędnego wypełnienia formularza komputerowego, z którego drukowane były umowy o oświadczenie usług edukacyjnych.

⁴⁰ Ręcznie napisane Oświadczenie studentki 2 roku studiów pierwszego stopnia z dnia 4.03.2016 r., w którym studentka zobowiązuje się do spłaty wszystkich zaległości do końca sesji letniej 2015/2016

⁴¹ Wyjaśnienia Prorektora ASP prof. z dnia 30.09.2016 r. (pismo sygn. R-840/2016 r.)

⁴² Wyjaśnienia Prorektora ASP prof. - dnia 27.09.2016 r. (pismo sygn. R-818/2016 r.)

⁴³ osoba przyjęta na studia doktoranckie nabywa prawa doktoranta z chwilą złożenia ślubowania

⁴⁴ Wyjaśnienia Prorektora ASP prof. z dnia 30.09.2016 r. (pismo sygn. R-840/2016 r.)

⁴⁵ Umowy nr: /SM/N/28/1/14/15 z 22.09.2015 r., /SM/N/34/1/14/15 z 30.09.2015 r., /SM/N/28/1/14/15 z 22.09.2015 r., /SM/N/28/1/14/15

z 22.09.2015 r., /SM/N/28/1/14/15 z 22.09.2015 r., /SM/N/28/1/14/15 z 22.09.2015 r.

⁴⁶ Wyjaśnienia Prorektora ASP prof. z dnia 30.09.2016 r. (pismo sygn. R-828/2016 r.)

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia i oceny, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej, wnoszę o:

1. Zapewnienie przestrzegania przepisów ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz wewnętrznych przepisów i uregulowań dotyczących realizacji procesu kształcenia studentów.
2. Wzmocnienie nadzoru nad zawieraniem i rozliczaniem umów o świadczenie usług edukacyjnych w celu wyeliminowania uchybień formalno-prawnych.
3. Egzekwowanie od studentów i doktorantów przestrzegania postanowień zawartych umów o świadczenie usług edukacyjnych, w szczególności w zakresie: wysokości opłat za usługi edukacyjne oraz terminów ich wnoszenia.
4. Opracowanie wewnętrznej procedury pozwalającej na skuteczne egzekwowanie od studentów i doktorantów zaległych opłat za świadczone usługi edukacyjne.
5. Kontynuowanie działań podjętych w wyniku kontroli w celu odzyskania zadłużenia.

Na podstawie art. 49 w zw. z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, zwracam się do Pana o przedstawienie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od *Wystąpienia pokontrolnego* nie przysługują środki odwoławcze.



Piotr Gliński